

Foredrag om de bornholmske runesten

Bornholms Middelaldercenters Vennekreds havde indbudt til foredrag om de bornholmske runesten **søndag den 8. juni 2008**. Det var en tidligere medarbejder – Rasmus Zoffmann - i skoletjenesten på Middelaldercentret, som ville fortælle om dette spændende emne.

Ca. 25 tilhørere var mødt frem på Middelaldercentret og heraf 3 amatørarkæologer: Ingrid, Kai og Mikael.

Rasmus startede med at præsentere sig selv: cand. mag. i dansk med tilvalg af fag under oldtidskundskab. Han havde i oktober 2007 afleveret sit speciale: ”Bornholms runesten – mellem vikingetid og middelalder”. Han fortalte videre, at han især ville tale om de bornholmske runesten med udgangspunkt i de tre østerlarssten – men han ville også sammenligne de bornholmske sten med runesten fra det øvrige Danmark og Norden. Med hensyn til de bornholmske sten var det særligt skæringspunktet mellem vikingetid og middelalder, han ville fortælle om.

Runerne blev anvendt som skrifttegn allerede i jernalderen, og alfabetet (det fælles germanske) bestod dengang af 24 tegn. Disse tegn var opstillet i en særlig orden kaldet f-u-th-a-r-k efter de første 6 tegn i alfabetet. Det næste alfabet var det angel-saksiske f-u-th-o-r-e, som også havde 24 tegn.

I begyndelsen af vikingetiden fik man det (forenklede) nordiske vikingetids futhark med 16 tegn.

Rasmus gik herefter over til at fortælle om runestenenes udbredelse – fordelt over perioderne 1, 2 og 3, hvor periode 1 omfattede ca. år 0 til 600 e. Kr.. Periode 2 var fra ca. år 600 til 1100 e. Kr., og periode 3 omfattede ca. år 1100 til 1300 e. Kr.

I den første periode var der få runesten, hvorimod der var betydelig flere i periode 2. I periode 3 dukker der også runesten op i Grønland og Island.

Tilhørerne fik et bredt indblik i, hvorledes en runesten var bygget op – ikke kun runetegnene blev gennemgået, men også runestenenes opbygning (f.eks. runeslange og runesløjfe) blev gennemgået med illustrationer.

Foredraget sluttede med en udførlig gennemgang af Østerlars-stenene 1, 2 og 3.

Det var et yderst interessant foredrag, som måske var et emne til et medlemsmøde?

Kai-Aage Pihl

Runesten på Hasle kirkegård
→

